

تلمیح در غزلیات حاج میرزا حبیب خراسان

حیدرعلی شکاکی

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سیستان و بلوچستان

چکیده

حاج میرزا حبیب خراسانی از نظر پشتوانه های فرهنگی از شاعران برجسته تاریخ شعر دوره مشروطه است، براین اساس و به سبب اهمیت غزلیات وی به عنوان یک مجتهد در غنای فرهنگی - ادبی متون پس از خود و بازتاب فکری و اجتماعی غزلیاتش در این پژوهش به بررسی تلمیحات در غزلیات او پرداخته ایم. تلمیح به گوشه چشم اشاره کردن است و در اصطلاح بدیع اشاره کردن به حدیث، داستان، واقعه، سخن، شعر یا مثلی معروف در میان کلام یا شعر است. این آرایه در غزلیات حاج حبیب خراسانی به شیوه ای دلپذیر و پر بسامد تصویر سازی و مضمون سازی گسترده ای را در پی داشته است توجه زیاد حاج حبیب به مضامین مختلف دینی، فرهنگی، ادبی، تاریخی و اساطیری سبب شده است، که تلمیح به یکی از ویژگی سبکی غزلیات وی نمود پیدا کند حضرت سلیمان و وابسته هایش از تلمیحات مرکزی شعر اوست که بیانگر پشتوانه فرهنگی او از مطالعات گسترده او در اسرایلاتاست. در این مقاله تلاش شده است تا نمونه هایی از تلمیحات مختلف قرآنی، حدیثی، داستانی و امثال فارسی و عربی موجود در غزلیات حاج حبیب ارائه شود تا بدین وسیله دانش غنی وی از ادبیات کلاسیک و علوم و معارف مختلف که به وسیله صنعت تلمیح در اشعارش نمود یافته آشکار و بخشی از مختصات سبکی وی آشکار شود

واژه های کلیدی: تلمیح، غزلیات، حاج میرزا حبیب خراسانی، سبک شناسی